

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi/ Kırşehir Ahi Evran University

Sağlık Bilimleri Dergisi/ Journal of Health Sciences

Cilt/Volume: 8 Sayı/Issue: 3 Yıl/Year: 2024

E-ISSN: 2791-7754

Araştırma Makalesi/Research Article

GENÇ KADINLARIN TRAVMA ALGILARI İLE EVLİLİK ÖNCESİ DOĞUM KORKULARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

THE RELATIONSHIP BETWEEN YOUNG WOMEN'S TRAUMA PERCEPTIONS AND PREMARITAL FEARS OF CHILDBIRTH

Zümrüt BİLGİN¹

¹ Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, İstanbul, Türkiye.

Geliş tarihi/ Date of receipt: 27 Eki 2023

Kabul tarihi/Date of acceptance: 07 Haz 2024

Anahtar kelimeler: Doğum, doğum korkusu, travma, travma algısı

Keywords: Childbirth, childbirth fear, trauma, trauma perception.

Sorumlu yazar/Corresponding author: zumrutbilgin45@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, genç kadınların travma algıları ile evlilik öncesi doğum korkusu arasındaki ilişkiyi incelemektir. Tanımlayıcı tipteki çalışma 7 Kasım 2022 - 31 Ocak 2023 tarihleri arasında bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde yürütülmüştür (n=199). Veriler, Öğrenci Tanıtıcı Bilgi Formu, Aktarılmış Psikolojik Travma Ölçeği ve Prekonsepsiyonel Doğum Korkusu Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Katılımcıların %95.5'inin 18-24 yaş aralığında olduğu, %32.2'sinin psikolojik travma, %12.1'inin fiziksel travma yaşadığı tespit edilmiştir. Kadın öğrencilerin %80.4'ü çocuk sahibi olmak istemekte, %44.7'si doğum olayına tanıklık etmekte ve %42.2'si doğum olayından korkmaktadır. Aktarılan psikolojik travma ölçeği puan ortalaması 53.57±12.07 ve doğum korkusu ölçeği puan ortalaması 37.73±11.87'dir. Psikolojik travma ve doğum korkusu ile Aktarılan Psikolojik Travma Ölçeği ve Prekonsepsiyonel Doğum Korkusu Ölçeği arasında anlamlı ilişki vardır. Doğum korkusu ile transfer edilen psikolojik travma ölçeği ve gebelik öncesi doğum korkusu ölçeği arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur (p<0.05). Genç kadınların doğum korkusu değerlendirilerek danışmanlık verilen çalışmaların planlanması önerilir.

ABSTRACT

The aim of this study was to examine the relationship between the trauma perceptions of young women and their fear of childbirth before marriage. The descriptive study was conducted between November 7, 2022, and January 31, 2023, at the Faculty of Health Sciences of a university (n = 199). The data were collected using the Student Descriptive Information Form, the Transferred Psychological Trauma Scale, and the Preconception Fear of Childbirth Scale. It was determined that 95.5% of the participants were between the ages of 18-24, 32.2% experienced psychological trauma and 12.1% experienced physical trauma. Of the female students, 80.4% wanted to have children, 44.7% witnessed the birth event and 42.2% were afraid of the birth event. The mean score of the transferred psychological trauma scale was 53.57±12.07 and the mean score of the fear of childbirth scale was 37.73±11.87. There was a correlation between psychological trauma and fear of childbirth and the Induced Psychological Trauma Scale and the Preconceptional Fear of Childbirth Scale. A significant relationship was found between fear of childbirth and the transferred psychological trauma scale and the pre-pregnancy fear of childbirth scale (p<0.05). It is recommended that studies be planned in which young women's fear of childbirth is evaluated and counseling is provided.

Atf için/To cite: Bilgin, Z. (2024). Genç kadınların travma algıları ile evlilik öncesi doğum korkuları arasındaki ilişki. *Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi* 8(3), 278-295.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution NonCommercial 4.0 International License.

GİRİŞ

Travmalar, bireylerin sağlığını ve gelecekteki yaşamını etkileyen olaylardır (Kellerman, 2001; Uslu, 2021a; Yalçın & Öztürk, 2018). Travmatik olaylar çok çeşitli faktörlerden kaynaklanabilir. Kadınları etkileyen ve travmatize eden olaylardan biri de doğum korkusudur. Doğum olayı, üreme çağındaki çoğu kadında korkuya neden olmaktadır. Doğum korkusu, doğum öncesinde ve doğum sırasında algılanan korku olarak tanımlanmaktadır (Çiçek & Mete, 2015). Literatürde, evli olmayan kadınların da doğumdan korktuğu bildirilmektedir (Stoll ve ark. 2016; Uçar & Taşhan, 2018).

Kadınların doğum korkusunu çeşitli düzeylerde ve farklı oranlarda algıladıkları bildirilmektedir. Yapılan bir çalışmada kadınların yaklaşık %26 düşük düzeyde, %47.9'unun orta ve %26.2'sinin şiddetli düzeyde doğum korkusu algıladığı bildirilmiştir (Fenwick ve ark., 2009). Genç kadınların %13.6'sının gebelik öncesinde yüksek düzeyde doğum korkusu algıladığı bildirilmiştir (Stoll & Hall, 2013). Başka bir çalışmada öğrencilerin %25.9'unun klinik olarak doğum korkusu algıladığı bildirilmiştir (Žigić Antić ve ark., 2019). Kapısız ve arkadaşları (2017) hemşirelik öğrencilerinin doğum korkusu yaşadığını; Stoll ve ark. (2014) ise doğumla ilgili bilgilere medyadan ulaşan öğrencilerin doğum korkusunun daha yüksek olduğunu bildirmiştir. Doğum korkusu algılayan kadınların gebelik ve doğumdan kaçındıkları için tedavi edilmeleri gerektiği vurgulanmıştır (Weeks ve ark., 2020). Bu açıdan kadınların doğum korkusunun önceden tespit edilmesi oldukça önemlidir.

Sağlık çalışanları, doğuma ilişkin olumlu algıların geliştirilmesinde ve doğum korkusunun azaltılmasında önemli bir rol oynayabilir. Doğuma hazırlık sınıflarında, doğum öncesi kliniklerinde ve doğum kliniklerinde gebe kadınlarla etkileşim halinde olan ve sağlık alanında eğitim alan genç kadınların doğum korkusunun incelenmesi önemlidir.

Araştırma Soruları

1. Genç üniversiteli kadınlar arasında evlilik öncesi doğum korkusunun yaygınlığı nedir?
2. Üniversiteli genç kadınların travma algıları ile evlilik öncesi doğum korkusu arasında bir ilişki var mıdır?

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Tipi

Çalışma tanımlayıcı tipte bir araştırmadır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Çalışmanın evrenini 7 Kasım 2022-31 Ocak 2023 tarihleri İstanbul'daki bir üniversitesinin ebelik bölümünde öğrenim gören kadın öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmada örneklem hesaplaması yapılmamış olup, sağlık bilimlerinin ebelik bölümünün I, II, III ve IV sınıflarda öğrenim gören çalışmaya gönüllü katılan 199 kadın öğrenci oluşturmuştur. Araştırmaya dahil edilme ölçütleri 18-25 yaş arasında olmak ve bekar olmaktır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma Verileri, Öğrenci Tanıtıcı Formu, Aktarılan Psikolojik Travma Ölçeği ve Gebelik Öncesi Doğum Korkusu Ölçeği kullanılarak web sayfası üzerinden Google Forms aracılığıyla toplanmıştır.

Öğrenci Tanıtıcı Bilgi Formu

Literatür doğrultusunda hazırlanan bilgi formu (Çiçek & Mete 2015; Uçar & Taşhan, 2018; Uslu, 2021a) öğrencilerin bazı sosyo-demografik özellikleri (yaş, bölüm, cinsiyet, en uzun yaşadığı yer, aile tipi, aile gelir algısı, vb.) kendi doğum şekli ve doğuma korkusuna ilişkin sorudan (17 soru) oluşmaktadır.

Aktarılan Psikolojik Travma Ölçeği (APTÖ)

Uslu tarafından 2021 yılında geliştirilmiş olan ölçek, 18-59 yaşındaki bireylerin maruz kaldığı düşünülen aktarılan psikolojik travma düzeyini belirlemeye yönelik bir ölçme aracıdır.

Ölçek 19 madde ve üç faktörden oluşmaktadır. Aktarılan Psikolojik Travma Ölçeği'nde 3 ve 5 numaralı maddeler ters olarak puanlanmaktadır. Ölçeğin Duygu ve davranış düzenleme alt boyutu: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19; Aile işlevselliği alt boyutu: 3, 5, 7 ve Geçmiş aile travmaları alt boyutu: 1, 2, 4, 6, 16 maddelerinden oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach's alpha iç tutarlılık katsayısı 0.849 olarak hesaplanmıştır (Uslu, 2021b). Bu çalışmada ölçeğin Cronbach's alpha iç tutarlılık katsayısı 0.87 olarak hesaplanmıştır.

Gebelik Öncesi Doğum Korkusu Ölçeği (GÖDKÖ)

Stoll ve arkadaşları (2016) tarafından geliştirilmiş, genç kadın ve erkeklerin gebelik öncesi doğum korkusunu ölçebilen ve kişinin kendisi tarafından doldurulabilen bir ölçektir (Stoll ve ark., 2016). Geçerlik ve güvenilirlik çalışması Uçar ve Taşhan (2018) tarafından yapılmış olup, Cronbach's alfa değeri 0.89 olarak saptanmıştır. On maddeden oluşan ölçekteki yanıtlar 1'den 6'ya kadar numaralandırılmış olup, altılı likert tiptedir. Ölçekten alınabilecek minimum puan 10 iken, maksimum puan 60'tır. Madde toplam puanın yüksek olması yüksek düzeyde korkuyu göstermektedir (Uçar & Taşhan, 2018). Bu çalışmada ölçeğin Cronbach's alpha iç tutarlılık katsayısı 0.94 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri Google Forms web sayfası aracılığıyla çevrimiçi olarak toplanmıştır. Öncelikle Ebelik bölümündeki sınıf temsilcileri WhatsApp üzerinden bilgilendirilmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan Google Forms üzerinden kapalı ve açık uçlu sorulardan (17 soru) oluşan erişim linki öğrencilerin aktif olarak kullandıkları e-postaya gönderildi. Erişim linkinin yönlendirdiği web sayfasında açılan bilgilendirilmiş onam formunun kabul edilmesinin ardından soruların (Öğrenci Tanıtım Formu, Aktarılan Psikolojik Travma Ölçeği ve Gebelik Öncesi Doğum Korkusu Ölçeği) görüntülenebileceği açıklanmıştır. Çalışmaya katılan öğrenciler, kendileri ile ilgili bilgilerin başkaları ile paylaşılmayacağı, çalışmaya katılmakta özgür oldukları ve istedikleri zaman çalışmadan ayrılacakları konusunda bilgilendirilmiştir.

Verilerin Değerlendirilmesi

Çalışmadan elde edilen veriler bir istatistik programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Sayısal verilerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorow-Smirnow testi, Skewness ve Kurtosis ile belirlenmiştir. Veriler normal dağılım göstermediği için nonparametrik testler ile değerlendirilmiştir. Tanımlayıcı istatistik olarak sayısal değişkenler için ortalama±SD (standart sapma) ve (minimum-maksimum) değerleri, kategorik değişkenler için sayı ve yüzde değerleri hesaplandı. Sürekli veriler Mann Whitney-U testi ve korelasyon analizleri ile analiz edildi. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma, genç üniversiteli kadınların travma algıları ve gebelik öncesi doğum korkularını etkileyen faktörler konusunda literatüre katkıda bulunması bakımından özgündür. Öte yandan, bu çalışmanın sınırlılığı, sonuçların tek bir üniversitenin tek bir fakültesindeki tek bir bölümdeki genç kadınları temsil etmesidir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma için Marmara Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan etik kurul izni (Tarih: 27/10/2022, Sayı: 85), kurumdan kurum izni ve araştırmaya katılacak gönüllülerden gerekli izinler ve onamlar alındıktan sonra yapılmıştır. Araştırmada kullanılacak ölçeklerin kullanım izinleri alınmış olup kaynakçada gösterilmiştir. Bu çalışma, Helsinki Deklarasyonu Prensipleri'ne uygun olarak yürütülmüştür.

BULGULAR

Araştırmaya katılan kadın öğrencilerin %95.5'i 18-24 yaş aralığındadır. Öğrencilerin %76.4'ü en uzun süre şehirde yaşadığını, %84.9'u çekirdek aile tipine sahip olduğunu, %59.3'ü ailesinin gelirinin giderinden fazla olduğunu, %32.2'si psikolojik travma, %12.1'i fiziksel travma yaşadığını belirtmiştir.

Tablo 1*Katılımcıların Çocuk ve Doğuma İlişkin Görüşleri (n=199)*

Değişkenler	n	%
Çocuk sahibi olmayı isteme		
Evet	160	80.4
Hayır	39	19.6
Kendisinin doğum şekli		
Normal doğum	142	71.4
Sezaryen	57	28.6
Doğum şekli tercihi		
Normal doğum	182	91.5
Sezaryen	17	8.5
Doğum tercihinde etkili olan faktörler		
Doğumda bebeğin zarar görmesi korkusu	163	81.9
Doğumda kendinin zarar görmesi korkusu	12	6.0
Doğumda ağrı ve acı yaşama korkusu	4	2.0
Diğer (sağlık sorunu vb.)	20	10.1
Doğum hikayesine tanık olma		
Evet	188	94.5
Hayır	11	5.5
Tanık olunan doğum hikayesinin doğum korkusuna etkisi		
Evet	133	66.8
Hayır	66	33.2
Doğum olayına tanık olma durumu		
Evet	89	44.7
Hayır	110	55.3
Tanık olunan doğum olayının doğum korkusuna etkisi		
Evet	74	37.2
Hayır	125	62.8
Doğum olayından korkma		
Evet	84	42.2
Hayır	115	57.8

Araştırmaya katılan kadın öğrencilerin %80.4'ü çocuk sahibi olmak istediğini, %91.5'i normal doğumu tercih edeceğini, %44.7'si doğum olayına tanık olduğunu, %37.2'si tanık olduğu doğum olayının doğum korkusunu etkilediğini, %42.2'si doğum olayından korktuğunu belirtmiştir (Tablo 1). Gebelik öncesi transfer edilen psikolojik travma ölçeği puan ortalaması 53.57 ± 12.07 ve doğum korkusu ölçeği puan ortalaması 37.73 ± 11.87 idi.

Tablo 2*Katılımcıların Doğum Korkusuna İlişkin Görüşlerinin APTÖ ve GÖDKÖ ile Karşılaştırılması**(n=199)*

Görüşler	Aktarılan Psikolojik Travma Ölçeği				Gebelik Öncesi Doğum Korkusu Ölçeği			
	n	Ortalama Sıra	z	p	n	Ortalama Sıra	z	p
Çocuk sahibi olmayı isteme								
Evet	160	95.05			160	93.08		
Hayır	39	120.29	-2.456	0.014	39	128.38	-3.434	0.001
Kendisinin doğum şekli								
Normal doğum	142	102.73			142	96.63		
Sezaryen	57	93.21	-1.054	0.292	57	108.40	-1.305	0.192
Doğum şekli tercihi								
Normal doğum	182	100.07			182	96.18		
Sezaryen	17	99.29	-0.053	0.958	17	140.91	-3.064	0.002
Doğum hikayesi dinleme/duyma								
Evet	188	100.91			188	99.04		
Hayır	11	84.45	-0.922	0.357	11	116.36	-0.970	0.332
Tanık olunan doğum hikayesinin doğum korkusuna etkisi								
Evet	133	109.12			133	118.81		
Hayır	66	81.61	-3.174	0.002	66	62.10	-6.543	0.000
Doğum olayına tanık olma								
Evet	89	100.57			89	98.46		
Hayır	110	99.54	-0.126	0.899	110	101.25	-0.339	0.734
Tanık olunan doğum olayının doğum korkusuna etkisi								
Evet	74	104.31			74	120.52		
Hayır	125	97.45	-0.813	0.416	125	87.85	-3.869	0.000
Doğum olayından korkma								
Evet	84	113.28			84	152.29		
Hayır	115	90.30	-2.781	0.005	115	61.80	-10.951	0.000
Psikolojik travma yaşama durumu								
Evet	64	123.16			64	122.76		
Hayır	135	89.02	-3.909	0.000	135	89.21	-3.840	0.000
Fiziksel travma yaşama durumu								
Evet	24	124.60			24	91.31		
Hayır	175	96.63	-2.233	0.026	175	101.19	-0.788	0.430

*z: Mann-Whitney U testi, p<0.05, APTÖ:Aktarılan psikolojik travma ölçeği, GÖDKÖ:Gebelik öncesi doğum korkusu ölçeği

Çalışmada katılımcıların çocuk sahibi olmayı isteme durumu, tanık olunan doğum hikayesinin doğum korkusuna etkisi, doğum olayından korkma, psikolojik travma yaşama ile APTÖ ve GÖDKÖ arasında fark bulunmuştur ($p<0.05$). Fiziksel travma yaşama ile APTÖ arasında, doğum olayına tanık olmanın doğum korkusuna etkisi ile GÖDKÖ arasında fark saptanmıştır ($p<0.05$) (Tablo 2).

Tablo 3

Katılımcıların Bazı Değişkenleri ile APTÖ'nin Korelasyonu (n=199)

Değişkenler	Aktarılan Psikolojik Travma Ölçeği ve Alt Boyutları				
		Ölçek toplam puanı	Duygu ve davranış düzenleme	Aile işlevselliği alt boyutu	Geçmiş aile travmaları alt boyutu
Psikoloji travmaya maruz kalma	r	-0.278**	-0.243**	-0.295**	-0.193**
	p	0.000	0.001	0.000	0.006
Fiziksel travmaya maruz kalma	r	-0.159*	-0.120	-0.192**	-0.109
	p	0.025	0.091	0.007	0.126
Doğum korkusu	r	-0.198**	-0.243**	-0.084	-0.063
	p	0.005	0.001	0.237	0.379

r: Spearman korelasyon katsayısı, $p<0.05$, APTÖ: Aktarılan psikolojik travma ölçeği, GÖDKÖ: Gebelik öncesi doğum korkusu ölçeği

Katılımcıların psikolojik travmaya maruz kalma durumları ile aktarılan psikolojik travma ölçeği toplam puanı ve ölçeğin alt boyut puanları arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur ($p<0.05$). Katılımcıların fiziksel taramaya maruz kalma durumları ile aktarılan psikolojik travma ölçeği toplam puanı ve ölçeğin aile işlevselliği alt boyut puanı arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur ($p<0.05$). Katılımcıların doğum korkusu ile aktarılan psikolojik travma ölçeği toplam puanı ve ölçeğin duygu ve davranış düzenleme alt boyut puanı arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı ilişki bulunmuştur ($p<0.05$) (Tablo 3). Korelasyon analizi sonucunda katılımcıların aktarılan psikolojik travma ölçeği ile gebelik öncesi doğum korkusu ölçeği arasında pozitif yönde, orta seviyede (%34) anlamlı ($p<0.05$) doğrusal bir ilişki tespit edilmiştir.

TARTIŞMA

Üniversiteli genç kadınların travma algıları ile evlilik öncesi doğum korkusu arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan çalışmanın bulguları literatür doğrultusunda tartışılmıştır. Araştırmaya katılan kadın öğrencilerin çoğunluğu çocuk sahibi olmak isterken, %42.2'si doğumdan korkmaktadır. Doğum sadece gebe kadınları değil, gelecekte çocuk sahibi olmayı düşünen genç kadınları da korkutmaktadır (Kapısız ve ark., 2017; Stoll & Hall, 2014; Stoll ve ark., 2016). Literatürde, gebe olmayan kız öğrencilerin yaklaşık %26-27'sinin yüksek düzeyde doğum korkusu algıladığı bildirilmiştir (Hauck ve ark., 2016; Stoll ve ark., 2015; Žigić Antić ve ark., 2019). Bu prevalans, bir meta-analizde bildirilen %14'lük (%3.7-43 aralığında) gebe popülasyonlardaki çoğu prevalans tahmininden daha yüksektir (O'Connell ve ark., 2017). Hauck ve ark. (2016) üniversite öğrencilerinin %26.1'inin yüksek düzeyde doğum korkusu yaşadığını saptamıştır. Güleç Şatır (2020) öğrencilerin yüksek düzeyde doğum korkusu yaşadığını belirlemiş olup, doğum korkusunun yaygınlığının kadınların bildirimde bulunma istekliliği ile ilişkili olabileceği belirtilmiştir (O'Connell ve ark., 2017). Katılımcıların şahit oldukları doğumlar nedeniyle doğum korkusu yaygınlığının literatüre kıyasla daha yüksek çıkmasında etkili olmuş olabilir.

Katılımcıların gebelik öncesi doğum korkusu ölçeğinden aldıkları toplam puan ortalaması 37.73 ± 11.87 'dir. Literatürde doğum korkusu ölçeği kullanılarak yapılan çalışmalar incelendiğinde, Hildingsson ve ark. (2018) doğurganlık çağındaki kadın katılımcıların ölçek toplam puan ortalamasını 38.42 ± 28.49 ; Swift ve ark. (2017) 35.76 ± 9.53 ; Stoll ve ark. (2014) 18.60 ; Avcıbay ve ark. (2021) 40.58 ± 9.61 ; Güleç Şatır (2020) 41.70 ± 8.30 olarak bulmuştur. Bu çalışmanın doğum korkusu bulgusu, doğum korkusunun yüksek olduğu çoğu çalışmayla benzerlik gösterirken (Hildingsson ve ark., 2018; Swift ve ark., 2017; Avcıbay ve ark., 2021; Güleç Şatır, 2020), bir çalışmanın sonuçları benzerlik göstermemiştir (Stoll & Hall, 2014). Bu çalışmanın ve çoğu çalışmanın doğum korkusu sonuçları, gebelik öncesinde doğum korkusunun

varlığını desteklemektedir. Doğum korkusu her kadın tarafından farklı düzeylerde algılanmakta ve farklı duygularla ifade edilmektedir. Çalışmada, kadın öğrencilerin doğum korkusu ile APTÖ puanı arasında bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$).

Doğum korkusunun öz yeterlilik, travma sonrası stres bozukluğu, anksiyete ve depresyon gibi birçok psiko-sosyal faktörle ilişkili olabileceği (Lukasse ve ark., 2010), sürekli ve yüksek anksiyetenin doğum korkusuna neden olduğu belirtilmiştir (Gao ve ark., 2015; Jokić-Begić ve ark., 2014). Kaygı ve depresyonu olan kadınların doğum korkusunun daha yüksek olduğu bulunmuştur (Laursen ve ark., 2008). Kapısız ve ark. (2017) hemşirelik öğrencilerinin doğumla ilgili korkularının olduğunu, Stoll ve ark. (2015) ise öğrencilerin (%27) orta/yüksek düzeyde doğum korkusu yaşadıklarını bildirmiştir. Bir çalışmada, sürekli kaygı bildirenlerin travmatik doğum algılarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (Žigić Antić ve ark., 2019). Aslantekin Özçoban ve ark. (2021), ailesinde zor doğum öyküsü olanların travmatik doğum algılarının daha yüksek olduğunu bulmuştur. Bazı çalışmalarda, anksiyetenin doğum korkusunu artırdığı belirtilmiştir (Arfaie ve ark., 2017; Koç ve ark., 2021). Üniversite öğrencileri ile yapılan bir çalışmada anksiyete ve doğum korkusu arasında pozitif bir ilişki olduğunu belirtmişlerdir (Stoll ve ark., 2016). Bu bulgu, doğum korkusunun bireylerin anksiyete, travma ve travmatik stres ile ilişkili olabileceğini düşündürmektedir (Leinweber ve ark., 2016).

Çalışmada katılımcıların yaşadıkları psikolojik travma ile APTÖ puanı arasında korelasyon bulunmuştur ($p<0.05$). Her birey yaşamının her anında travmatik olaylar yaşayabilir. Ancak özellikle travmanın türüne, uzunluğuna ve oluş biçimine bağlı olarak etkileri sadece mağdurları etkilemekle kalmamakta, kendilerinden sonraki kuşaklar üzerinde de ağır hasarlar bırakabilmektedir (Öztürk & Şar, 2006). Travmatik olayların insanların sosyal, psikolojik ve biyolojik dengelerinde değişikliklere yol açtığı vurgulanmaktadır (Goutaudier ve ark., 2019). Travmatik olayların bireyler üzerindeki etkilerini inceleyen çalışmalarda, aynı travmaların bireyler üzerinde aynı etkiye sahip olmadığı belirtilmiştir (Sevinç Yalçın & Öztürk, 2018).

Çocuklukta istismar öyküsü olan kadınlar, çocuklukta istismar öyküsü olmayanlara göre ciddi oranda daha fazla doğum korkusu bildirmişlerdir (Lukasse ve ark., 2010). Olumsuz doğum deneyimi yaşayan kadınların psikolojik travmaya maruz kaldıkları bildirilmektedir (Fenech & Thomson, 2015; Shorey & Wong, 2022). Psikolojik travma ile aktarılan travma arasında bir ilişki olması mümkündür.

Çalışmada, katılımcıların doğum olayına ilişkin korkuları ile GÖDKÖ puanı arasında bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$). Doğuma ilişkin önyargılı ve olumsuz düşüncelerin bireylerin doğum korkusunu etkilediği bilinmektedir (Kapısız ve ark., 2017; Žigić Antić ve ark., 2019). Bir çalışmada, öğrencilerin doğumla ilgili düşüncelerinin doğuma tanık olmaktan etkilendiği belirtilmiştir (Kadioğlu & Şahin, 2019). Duran ve arkadaşları yaptıkları çalışmada, doğuma eşlik etmeyen kız öğrencilerin gebelik öncesi doğum korkusunun doğuma eşlik eden öğrencilere göre daha yüksek olduğunu tespit etmiştir (Duran ve ark., 2022). Ayrıca, doğum hakkında bilgi sahibi olmanın doğum korkusu düzeyini olumlu yönde etkilediği ve doğuma tanıklık eden kişilerde doğum algısının değiştiği belirtilmiştir (Žigić Antić ve ark., 2019; Kapısız ve ark., 2017). Bir başka çalışmada, ebelik öğrencilerinin stajlarını tamamladıktan sonra doğumu normal bir süreç olarak algıladıkları bildirilmiştir (Mavi Aydoğdu ve ark., 2018). Literatürün aksine, bu çalışmanın bulgusu, katılımcıların doğum korkusu ile GÖDKÖ arasındaki ilişkinin incelenmiş olması bakımından, literatürden farklılık göstermektedir. Bu bilgi, genç kadınlarda doğum korkusu ile gebelik öncesi doğum korkusu arasındaki ilişkiyi göstermesi açısından önemlidir.

Çalışmada, katılımcıların APTÖ ile GÖDKÖ arasında pozitif yönde, orta düzeyde anlamlı ($p<0.05$) doğrusal bir korelasyon bulunmuştur. Doğum korkusu her kadın tarafından farklı algılanabilmekte ve farklı duygularla ifade edilebilmektedir. Yeterince önemsenmeyen doğum korkusunun bazı kadınlarda yüksek kaygı ve korkuya neden olduğu saptanmıştır (Hofberg & Ward, 2004). Önyargılı ve olumsuz düşüncelerin hem öğrencilerde hem de diğer bireylerde

doğum korkusunu etkilediği bildirilmiştir (Žigić Antić ve ark., 2019; Kapisiz ve ark., 2017). Şahin ve Yazıcı (2022) ebelik ve Güleç (2020) hemşirelik öğrencilerinin ebeveynliğe hazırlık dersi öncesi doğum korkusu puanı benzer iken, Güleç (2020) travmatik doğum algısı puanını daha yüksek bulmuştur. Doğum öncesi eğitimin doğum korkusunu azaltmaya yardımcı olduğu bildirilmiştir (Şahin & Yazıcı, 2022). Bu sonuç, travmatik etkinin doğumdan çok önce gelişmesi ile doğum korkusu arasındaki ilişkiyi göstermesi açısından önemlidir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Henüz çocuk sahibi olmayan ancak gelecekte çocuk sahibi olmayı planlayan genç üniversiteli kadınlar, çeşitli faktörler ve travmalar nedeniyle doğumdan korkabilmektedir. Çalışmada, katılımcıların, doğum korkusu ile psikolojik travma ölçeği ve gebelik öncesi doğum korkusu ölçeği arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Travma algısı ile aktarılan psikolojik travma ölçeği arasında ve doğum korkusu ile gebelik öncesi doğum korkusu ölçeği arasındaki fark anlamlıdır. Aktarılan psikolojik travma ölçeği ile gebelik öncesi doğum korkusu ölçeği arasında korelasyon saptanmıştır. Sonuç olarak, genç kadınlarda doğum korkusuna neden olabilecek faktörlerin ve travmaların belirlenmesi, evlilik öncesi doğum korkusuna yönelik danışmanlık verilmesi ve niteliksel çalışmaların yapılması önerilir.

ARAŞTIRMANIN ETİK YÖNÜ

Araştırma için Marmara Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan etik kurul izni (Tarih: 27/10/2022, Sayı: 85) alınmıştır.

YAZAR KATKI ORANI

Fikir/kavram: ZB; Tasarım: ZB; Veri toplama: ZB; Veri işleme: ZB; Analiz ve/veya yorum: ZB; Kaynak tarama: ZB; Makalenin yazımı: ZB; Eleştirel inceleme: ZB.

ÇIKAR ÇATIŞMASI

Yazarla bir kurum ya da kişi arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

FİNANSAL DESTEK

Herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmamıştır.

HAKEM DEĞERLENDİRMESİ

Dış bağımsız.

KAYNAKLAR

- Arfaie, K., Nahidi, F., Simbar, M., & Bakhtiari, M. (2017). The role of fear of childbirth in pregnancy related anxiety in Iranian women: a qualitative research. *Electronic Physician*, 9(2), 3733–3740. <https://doi.org/10.19082/3733>
- Avcıbay, B., Onat Köroğlu, C., Yamurluklu, S. B., & Gökyıldız Sürücü, Ş. (2021). Ebelik ve Hemşirelik Öğrencilerinin Gebelik Öncesi Doğum Korkularını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 14 (4), 413-422. doi: 10.46483/deuhfed.895696
- Çiçek, Ö., & Mete, S. (2015). Sık karşılaşılan bir sorun: doğum korkusu. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 8(4), 263-268.
- Duran, B., Yıldız, H., Sırım, M., Ünal, F. R., & Durgut, B. (2022). Üniversite öğrenimi gören gençlerin doğuma ilişkin korkularının incelenmesi. *KTO Karatay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(3),61-71. <https://www.acarindex.com/pdfs/1204892>
- Eriksson, C., Jansson, L., & Hamberg, K. (2006). Women's experiences of intense fear related to childbirth investigated in a Swedish qualitative study. *Midwifery*, 22(3), 240–248. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2005.10.002>
- Fenwick, J., Gamble, J., Nathan, E., Bayes, S., & Hauck, Y. (2009). Pre- and postpartum levels of childbirth fear and the relationship to birth outcomes in a cohort of Australian women. *Journal of Clinical Nursing*, 18(5),667–677. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2702.2008.02568.x>

- Fenech, G., & Thomson, G. (2015). Defence against trauma: women's use of defence mechanisms following childbirth-related trauma. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 33(3), 268–281. doi: 10.1080/02646838.2015.1030731
- Gao, L. L., Liu, X. J., Fu, B. L., & Xie, W. (2015). Predictors of childbirth fear among pregnant Chinese women: A cross-sectional questionnaire survey. *Midwifery*, 31(9), 865–870. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2015.05.003>
- Goutaudier, N., Bertoli, C., Séjourné, N., & Chabrol, H. (2019). Childbirth as a forthcoming traumatic event: pretraumatic stress disorder during pregnancy and its psychological correlates. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 37(1), 44–55. <https://doi.org/10.1080/02646838.2018.1504284>
- Güleç, D. (2020). Hemşirelik öğrencilerinde doğum ve ebeveynliğe hazırlık dersinin doğum korkusu ve travmatik doğum algısına etkisi. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 10 (3), 423-428.
- Hauck, Y. L., Stoll, K. H., Hall, W. A., & Downie, J. (2016). Association between childbirth attitudes and fear on birth preferences of a future generation of Australian parents. *Women and Birth: Journal of the Australian College of Midwives*, 29(6), 511–517. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2016.05.001>
- Hildingsson, I., Rubertsson, C., Karlström, A., & Haines, H. (2018). Exploring the Fear of Birth Scale in a mixed population of women of childbearing age-A Swedish pilot study. *Women and Birth : Journal of the Australian College of Midwives*, 31(5), 407–413. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2017.12.005>
- Hofberg, K., & Ward, M. R. (2004). Fear of childbirth, tocophobia, and mental health in mothers: the obstetric-psychiatric interface. *Clinical Obstetrics and Gynecology*, 47(3), 527–534.

- Jokić-Begić, N., Zigić, L., & Nakić Radoš, S. (2014). Anxiety and anxiety sensitivity as predictors of fear of childbirth: different patterns for nulliparous and parous women. *Journal of Psychosomatic Obstetrics and Gynaecology*, 35(1), 22–28. <https://doi.org/10.3109/0167482X.2013.866647>
- Kapısız, Ö., Karaca, A., Süzer Özkan, F., & Gülen Savaş, H. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin doğum algısı. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 7(3), 156-160. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/duzcesbed/issue/31504/320036>
- Kadıoğlu, M., & Hotun Sahin, N. (2019). Üniversite öğrencilerinin doğum şekline yönelik görüşleri, tercihleri ve etkileyen faktörler. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 5(2), 43-69. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kashed/issue/50468/573549>
- Kellermann N. P. (2001). Transmission of Holocaust trauma--an integrative view. *Psychiatry*, 64(3), 256–267. <https://doi.org/10.1521/psyc.64.3.256.18464>
- Koç, A. E., Çolak, S., Çolak, G. V., Pusuroğlu, M., & Hocaoğlu, C. (2021). Investigating fear of childbirth in pregnant women and its relationship between anxiety sensitivity and somatosensory amplification. *Journal of Obstetrics and Gynaecology*, 41(2), 217–223. <https://doi.org/10.1080/01443615.2020.1732894>
- Laursen, M., Hedegaard, M., Johansen, C., & Danish National Birth Cohort (2008). Fear of childbirth: predictors and temporal changes among nulliparous women in the Danish National Birth Cohort. *BJOG*, 115(3), 354–360. <https://doi.org/10.1111/j.1471-0528.2007.01583.x>
- Leinweber, J., Creed, D. K., Rowe, H., & Gamble, J. (2017). Responses to birth trauma and prevalence of posttraumatic stress among Australian midwives. *Women and Birth: Journal of the Australian College of Midwives*, 30(1), 40–45. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2016.06.006>

- Lukasse, M., Vangen, S., Øian, P., Kumle, M., Ryding, E. L., Schei, B., & Bidens Study Group (2010). Childhood abuse and fear of childbirth--a population-based study. *Birth*, 37(4), 267–274. <https://doi.org/10.1111/j.1523-536X.2010.00420.x>
- Mavi Aydoğdu, S., Uzun, B., & Özsoy, Ü. (2018). Ebelik öğrencilerinin normal vajinal doğum yapma konusundaki görüşleri. *Androloji Bülteni*, 20(3), 78-84.
- O'Connell, M. A., Leahy-Warren, P., Khashan, A. S., Kenny, L. C., & O'Neill, S. M. (2017). Worldwide prevalence of tocophobia in pregnant women: systematic review and meta-analysis. *Acta Obstetrica & Gynecologica Scandinavica*, 96(8), 907–920. <https://doi.org/10.1111/aogs.13138>
- Öztürk, E., & Sar, V. (2005). The Apparently normal family: a contemporary agent of transgenerational trauma and dissociation. *Journal of Trauma Practice*, 4(3), 287-303. https://doi.org/10.1300/J189v04n03_06
- Sevinç Yalçın, Ç. P., & Öztürk, E. (2018). Travma sonrası zamanın donması ve travmanın nesiller arası aktarımı. *Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 3(3), 21-28. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/buefd/issue/41874/505143>
- Stoll, K., Hauck, Y., Downe, S., Edmonds, J., Gross, M. M., Malott, A., McNiven, P., Swift, E., Thomson, G., & Hall, W. A. (2016). Cross-cultural development and psychometric evaluation of a measure to assess fear of childbirth prior to pregnancy. *Sexual & Reproductive Healthcare*, 8, 49–54. <https://doi.org/10.1016/j.srhc.2016.02.004>
- Stoll, K., & Hall, W. A. (2013). Attitudes and preferences of young women with low and high fear of childbirth. *Qualitative Health Research*, 23(11), 1495–1505. <https://doi.org/10.1177/1049732313507501>
- Stoll, K., Hall, W., Janssen, P., & Carty, E. (2014). Why are young Canadians afraid of birth? A survey study of childbirth fear and birth preferences among Canadian University students. *Midwifery*, 30(2), 220–226. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2013.07.017>

- Stoll, K., Edmonds, J. K., & Hall, W. A. (2015). Fear of childbirth and preference for cesarean delivery among young american women before childbirth: a survey study. *Birth* 42(3), 270–276. <https://doi.org/10.1111/birt.12178>
- Shorey, S., & Wong, P. Z. E. (2022). Traumatic childbirth experiences of new parents: A meta-synthesis. *Trauma, Violence Abuse*, 23(3), 748–763. <https://doi.org/10.1177/1524838020977161>
- Şahin, E., & Yazıcı, S. (2022). Effects of a parenting preparation course on preferred mode of delivery, fear of childbirth, and perception of traumatic childbirth in midwifery students. *Journal of Research Development in Nursing and Midwifery*, 19(2), 45-49.
- Swift, E. M., Gottfredsdottir, H., Zoega, H., Gross, M. M., & Stoll, K. (2017). Opting for natural birth: A survey of birth intentions among young Icelandic women. *Sexual & Reproductive Healthcare*, 11, 41–46. <https://doi.org/10.1016/j.srhc.2016.09.006>
- Uçar, T., & Timur-Taşhan, S. (2018). Gebelik öncesi doğum korkusu ölçeğinin Türkçe uyarlaması: Kadın ve erkeklerde geçerlik ve güvenirlik çalışması. *ACU Sağlık Bil Dergisi*, 9(3), 289-296. [10.31067/0.2018.43](https://doi.org/10.31067/0.2018.43). <https://doi.org/10.31067/0.2018.43>
- Uslu, B. (2021a). Travma sonrası stres bozukluğu tedavisinde bütüncül bir yaklaşım: Sirkadiyen ritimler, uyku ve yeme bozuklukları. *Türkiye Bütüncül Psikoterapi Dergisi*, 4(8), 1-13.
- Uslu, B. (2021b). *Aktarılan psikolojik travmaya dair ölçek geliştirme çalışması* (Yayın No. 686160) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Žigić Antić, L., Nakić Radoš, S., & Jokić-Begić, N. (2019). Are non-pregnant women afraid of childbirth? Prevalence and predictors of fear of childbirth in students. *Journal of Psychosomatic Obstetrics and Gynaecology*, 40(3), 226–231. <https://doi.org/10.1080/0167482X.2018.1470162>

Weeks, F. H., Sadler, M., & Stoll, K. (2020). Preference for caesarean attitudes toward birth in a Chilean sample of young adults. *Women and Birth: Journal of the Australian College of Midwives*, 33(2), e159–e165. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2019.03.012>